

Idei de proiecte, prezentate
la Școala Sindicală a CNSM

» p.4

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI
NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

O adevărată sărbătoare pentru copii
ai sindicaliștilor din FSCRE

» p.5

Republica Moldova a semnat noul Program de Țară pentru Muncă Decentă pe anii 2025–2027

„Un pas concret spre consolidarea unei piețe a muncii echitabile,
cu locuri de muncă bine plătite, spre investiții strategice în economie

La sediul Organizației Internaționale a Muncii (OIM) din Geneva, Elveția, a avut loc ceremonia oficială de semnare a noului Program de Țară pentru Muncă Decentă al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027. Evenimentul marchează un pas important în consolidarea angajamentului Republicii Moldova față de promovarea muncii decente, a dialogului social și justiției sociale.

Ceremonia de semnare a Memorandumului de Înțelegere între partenerii sociali din Republica Moldova privind noul Program de Țară pentru Muncă Decentă pentru anii 2025–2027 s-a desfășurat în prezența

reprezentanților OIM. Evenimentul a fost deschis de Beate Andrees, director regional OIM pentru Europa și Asia Centrală, care a transmis un mesaj de salut participanților.

Memorandumul de Înțelegere privind noul Program de Țară pentru Muncă Decentă pentru anii 2025–2027 a fost semnat de Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Leonid Cerescu, președintele Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, și Alexei Buzu, ministrul Muncii și Protecției Sociale din Republica Moldova.

Acest parteneriat consolidat reflectă eforturile comune ale părților implicate de a răspunde provocărilor actuale ale pieței muncii

și de a pregăti țara pentru oportunitățile viitorului muncii, în contextul statutului de candidat al Republicii Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană.

În cuvântul său, Igor Zubcu, președintele CNSM, a subliniat importanța acestui document ca un cadru strategic participativ, construit în colaborare cu partenerii sociali și cu specialiștii OIM. Președintele CNSM a mulțumit tuturor celor implicați în elaborarea Programului și a exprimat încrederea că acesta va aduce rezultate tangibile pentru cetățenii țării.

„Semnătura noastră de astăzi este o reconfirmare a angajamentului nostru față de valorile promovate de OIM și față de Agenda

2030 pentru Dezvoltare Durabilă”, a declarat președintele CNSM.

Programul pune în prim plan o serie de priorități esențiale, precum ar fi: consolidarea dialogului social la toate nivelurile, protecția sporită a lucrătorilor și consolidarea politicilor de ocupare, dezvoltarea competențelor și a întreprinderilor.

Programul de Țară pentru Muncă Decentă 2025–2027 reprezintă un pas concret spre consolidarea unei piețe a muncii echitabile, inclusive și durabile în Republica Moldova, obiectivul final al acestuia este de a oferi cetățenilor locuri de muncă decente și bine plătite, dar și de a crește productivitatea prin investiții strategice în economie.

ABONAREA 2025

DRAGI CITITORII!

Puteți perfectă abonamentul la orice oficiu poștal.

Abonarea online: www.services.posta.md/abonarea2025#/publication/36

Costul abonamentului: 3 luni - 120 lei, 6 luni - 240 lei, 1 an - 440 lei

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Relații internaționale

Igor ZUBCU: „Garantarea muncii decente trebuie să rămână obiectivul de bază la nivel global”

(În cadrul Conferinței OIM 2025, președintele CNSM, Igor Zubcu, a rostit un discurs care a fost difuzat de mijloacele de informare internaționale)

În discursul său, Igor Zubcu a apreciat oportunitatea de a aduce în atenția celor prezenți la summit-ul de la Geneva câteva din cele mai acute provocări actuale, precum și prioritățile de bază ale mișcării sindicale din Republica Moldova, în contextul aspirațiilor noastre europene și al statutului de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană, dar și al transformărilor de pe piața muncii.

„Consider că promovarea și garantarea muncii decente trebuie să rămână obiectivul de bază atât al mișcării sindicale, cât și al celorlalți parteneri sociali, la nivel global. În Republica Moldova, eforturile sindicalelor se concentrează pe asigurarea unui salariu minim echitabil, care să acopere necesitățile lucrătorilor și ale familiilor acestora, pe asigurarea unor condiții de muncă sigure și inofensive, precum și pe asigurarea drepturilor salariaționale, conform standardelor internaționale în domeniul muncii – inclusiv a dreptului la întemeiere și afiliere sindicală”, a subliniat liderul sindical de la Chișinău.

El a adăugat că este regretabil faptul că, în septembrie 2024, CNSM a fost nevoită să sesizeze Organizația Internațională a Muncii (OIM) în legătură cu un caz grav de ingerință antisindicală și cu lipsa de reacție promptă din partea autorităților statului. Acest caz este reflectat în Raportul Comitetului de Experți privind aplicarea convențiilor și recomandărilor, analizat în cadrul Conferinței din acest an.

„Îmi exprim speranța că, datorită aportului incontestabil al Comitetului și angajamentelor asumate de Guvern, cadrul legal național va fi amendat, într-un termen cât mai restrâns, cu sancțiuni clare impo-

triva imixtiunii în activitatea sindicatelor, pentru a preveni cazuri similare în viitor”, a relevat Igor Zubcu.

El a relevat că trăim într-o epocă a transformărilor profunde, în care tehnologia redefineste nu doar modul în care comunicăm, ci și modul în care muncim. Deși platformele digitale oferă o anumită flexibilitate și acces rapid la servicii și produse, această flexibilitate vine adesea cu un cost pentru lucrători: privarea de drepturile prevăzute de legislația muncii, lipsa protecției sociale și condiții de muncă precare.

„Consider că munca decentă pentru angajații de pe platforme înseamnă nu doar un contract individual de muncă și un salariu minim asigurat. Aceasta înseamnă respectarea drepturilor și a intereselor lucrătorilor, un mediu de lucru sigur și inofensiv, oportunități reale de formare și promovare profesională, precum și acces la protecție socială – elemente care, din păcate, în cazul multor lucrători de pe platforme nu sunt asigurate”, a subliniat președintele CNSM.

Referindu-se la prevenirea riscurilor biologice, Igor Zubcu a menționat că aceasta trebuie privită ca o investiție în forța de muncă – sănătoasă și productivă. În acest context, sindicatele din Republica Moldo-

va insistă asupra implementării, cât mai urgente, a Convenției OIM nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională, care a fost ratificată de Republica Moldova în anul 2021, dar, cu regret, încă nu a fost pusă în aplicare. Sănătatea și securitatea la locul de muncă nu sunt un privilegiu, ci un drept fundamental.

Totodată, el menționează că este nevoie să remarcă că, la 10 ani de la adoptarea Recomandării nr. 204 privind tranziția de la economia informală la cea formală (2015), economia informală continuă să afecteze salariații și economiile, nu doar în Republica Moldova.

De-a lungul anilor, CNSM a susținut și a reușit promovarea unor inițiative menite să contribuie la formalizarea locurilor de muncă și a salariilor, beneficiind în acest proces de sprijinul constant al OIM.

„În numele salariaților, aș dori să saluț semnarea Programului de țară privind munca decentă pentru anii 2025-2027, care include mai multe priorități ce vor contribui la consolidarea dialogului social la toate nivelurile, protecție sporită a lucrătorilor și consolidarea politicilor de ocupare, dezvoltarea competențelor și a întreprinderilor. Acest Program, de asemenea, va asigura o continuitate a tranziției spre formalizare”, a conchis Igor Zubcu.

Indice Global

ITUC trage un semnal de alarmă: Drepturile lucrătorilor, în colaps pe toate continentele

Drepturile lucrătorilor se deteriorează alarmant la nivel global, potrivit Indicii Global al Drepturilor 2025, ediția a 12-a, lansat pe 2 iunie, de Confederația Internațională a Sindicatelor (ITUC). Europa, America de Nord și America de Sud au înregistrat cele mai proaste rezultate de la începutul monitorizării, în 2014, reflectând un declin profund al protecției muncii și al libertăților sindicale.

Indicele arată că doar 7 din cele 151 de țări analizate respectă standardele fundamentale în materie de drepturi ale lucrătorilor, în timp ce 39 de țări se află în zona critică, cu scorul minim. În Europa, scorul mediu a scăzut dramatic de la 1,84 în 2014 la 2,78 în prezent, marcând cea mai mare deteriorare la nivel global a drepturilor lucrătorilor.

Potrivit secretarului general al ITUC, Luc Triangle, dacă actuala tendință continuă, în zece ani nici o țară nu va mai respecta pe deplin drepturile lucrătorilor.

„Indicele Global al Drepturilor ITUC din 2025 relevă consecințele trădării sistemului construit după al Doilea Război Mondial, fondat pe democrație, drepturi sindicale și justiție”, a declarat Triangle.

Indicele Global al Drepturilor ITUC 2025 mai semnalează că: 87% dintre state au încălcat dreptul la grevă; 72% restricționează accesul lucrătorilor la justiție; 12 țări se află într-o criză gravă din cauza colapsului statului de drept; 40 de țări înregistrează violențe împotriva angajaților; doar trei țări au înregistrat îmbunătățiri: Australia, Mexic și Sultanatul Oman.

În ceea ce privește situația din Republica Moldova, Indicele Global al Drepturilor ITUC 2025 menționează că angajatorii au refuzat în mod constant să aplice sau au încălcat contractele colective de muncă. De asemenea, sunt înregistrate carențe în ceea ce privește respectarea drepturilor lucrătorilor, inclusiv apariția unor „sindicate galbene” dominate de angajatori.

„Mișcarea sindicală globală este cea mai mare forță democratică socială din lume.

Ea există pentru a apăra libertățile democratice, pentru a îmbunătăți viața lucrătorilor și pentru a le proteja interesele la locul de muncă. A fi parte dintr-un sindicat înseamnă protecție împotriva exploatării și un front comun împotriva elitelor globale care vor să modeleze lumea după propriul interes, lăsând lucrătorii să plătească prețul”, se arată într-un comunicat al ITUC.

În acest context, ITUC lansează un apel ferm către organizațiile sindicale din întreaga lume la unitate și solidaritate, pentru a combate inegalitățile tot mai adânci și pentru a apăra cu hotărâre drepturile fundamentale ale lucrătorilor.

Indicele Global al Drepturilor ITUC 2025 este lansat la Geneva, Elveția, cu ocazia Conferinței Internaționale a Muncii, iar ITUC face apel la acțiune globală urgentă pentru a apăra drepturile fundamentale ale lucrătorilor.

Precizăm că Indicele Global al Drepturilor este o evaluare la nivel mondial a drepturilor sindicale și ale omului pe țări.

Actualizat anual într-un raport publicat de Confederația Internațională a Sindicatelor, indicele clasifică țările pe o scară de la 1 (cel mai bun) până la 5+ (cel mai rău). Evaluările se bazează pe 97 de indicatori derivați din standardele de muncă ale Organizației Internaționale a Muncii. Indicele raportează anual încălcările drepturilor sindicale.

Conferință regională

Sindicatelor și partenerii sociali identifică soluții pentru inechități

Reprezentanți ai sindicatelor, angajatorilor, guvernelor și mediului academic din Europa Centrală și de Vest s-au reunit la Bruxelles, Belgia, în cadrul unei conferințe regionale organizate de Biroul Organizației Internaționale a Muncii al Activităților Lucrătorilor (ILO-ACTRAV). Scopul discuțiilor a fost identificarea provocărilor și a oportunităților generate de necesitatea unui nou contract social la nivel național și regional.

Conferința, desfășurată în perioada 27-28 mai 2025, a avut ca obiectiv stabilirea unor propuneri concrete pentru promovarea unor piețe ale muncii mai incluzive și mai reziliente la nivel regional, punând accent pe politici macroeconomice durabile, dezvoltare economică și transformări tehnologice.

Printre participanți s-au aflat Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), și Valeriu Cazacu, șeful Departamentului relații internaționale, mass-media și tehnologii informaționale al CNSM.

Maria Helena André, directoarea ILO-ACTRAV, a subliniat gravitatea situației actuale, declarând că „peste 14% dintre europeni trăiesc încă sub pragul sărăciei, iar peste 10% dintre angajați se confruntă cu sărăcie, chiar dacă muncesc”.

De asemenea, ea a avertizat că „revenirea politicilor de austeritate fiscală în mai multe state membre amenință să submineze modelele sociale, serviciile publice și sistemele de protecție socială”. Maria

Helena André a accentuat că dezbateră nu se rezumă doar la identificarea problemelor, ci urmărește propunerea de soluții practice și colective pentru un contract social reinnoit, care să funcționeze pentru toți.

Participanții la conferință au explorat rolul important al dialogului social și al implicării active a partenerilor sociali în asigurarea unor cadre de guvernare mai echitabile și incluzive. Evenimentul de la Bruxelles face parte dintr-o inițiativă globală a ILO-ACTRAV, menită să pregătească contribuțiile sindicatelor pentru cel de-al Doilea Summit Mondial pentru Dezvoltare Socială, programat pentru a doua jumătate a anului 2025.

Potrivit unui comunicat al Organizației Internaționale a Muncii (OIM), lumea se

confruntă cu transformări profunde, influențate de tensiuni geopolitice, schimbări accelerate în globalizare și tehnologie, precum și de criza climatică și degradarea mediului. Aceste fenomene afectează semnificativ piața muncii, dezvoltarea durabilă și coeziunea socială în multe țări europene, punând sub semnul întrebării capacitatea guvernelor de a-și respecta obligațiile sociale față de cetățeni.

În context, conceptul de „nou contract social” devine deosebit de relevant, oferind un cadru pentru redefinirea relației dintre stat și cetățeni. Acesta vizează progresul social și justiția socială, promovând incluziunea sistematică în toate dimensiunile vieții economice și sociale și oferind economiilor și societăților flexibilitatea necesară pentru a face față schimbărilor rapide.

Noul contract social ar trebui să recunoască rolul decisiv al pieței muncii, în special, al muncii decente, asigurând prioritarizarea ocupării forței de muncă în concordanță cu obiectivele economice, sociale și de mediu. Astfel, toți cetățenii ar trebui să beneficieze de dezvoltarea economică prin muncă decentă, protecție socială și o distribuție echitabilă a bogăției create.

De asemenea, este imperativă întărirea dialogului social și a negocierii colective ca instrumente primordiale pentru asigurarea unei Europe mai echitabile și mai unite, prin consolidarea libertății de asociere, asigurarea unei remunerații echitabile și protecție socială adecvată în noile forme de muncă, plasarea justiției în centrul politicilor economice.

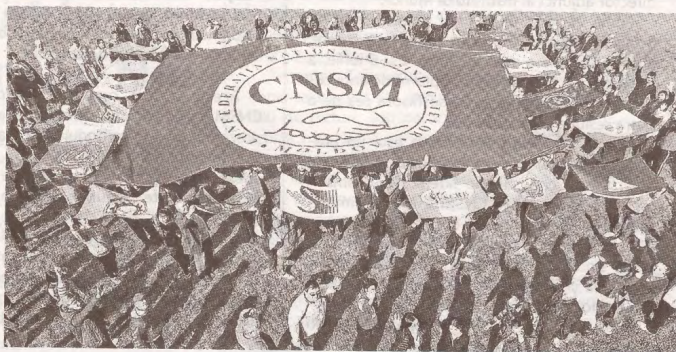
Ziua profesională

Mesaj de felicitare cu ocazia Zilei sindicalistului

Stimați lideri și activiști sindicali, stimați colegi sindicaliști, în numele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova și al meu personal, vă adresez cele mai sincere felicitări și urări de bine cu prilejul Zilei sindicalistului.

Această zi reprezintă nu doar un moment festiv, ci și o ocazie de a recunoaște rolul important al mișcării sindicale în societate. Sindicatelor din Republica Moldova își îndeplinesc zilnic misiunea nobilă de promovare și apărare a drepturilor și intereselor salariaților, membri de sindicat. Suntem cei care reacționează primul la schimbările din societate, pentru a promova și apăra drepturile și interesele oamenilor muncii. Misiunea pe care o îndeplinim este una profundă și esențială pentru echilibrul relațiilor de muncă și pentru consolidarea democrației în societate.

Datorită efortului conjugat al aparatului CNSM, al centrelor sindicale național-ramurale, reprezentanților CNSM în teritoriu, liderilor și activiștilor sindicali de toate nivelurile, pe parcursul a 18 ani de la fondarea CNSM, am reușit să obținem mai multe beneficii de ordin social-economic nu doar pentru salariații-membri de sindicat, dar și

pentru alte categorii de populație. Aceste realizări nu ar fi fost posibile fără devotamentul, curajul și profesionalismul fiecăruia dintre dumneavoastră.

Totodată, astăzi, când provocările sociale și economice devin tot mai complexe, când drepturile și interesele lucrătorilor sunt adesea subordonate intereselor economice, când se încearcă reducerea rolului și a influenței sindicatelor, când dialogul social este adesea formal, mai mult ca oricând, este nevoie de solidaritate și unitate. Solidaritatea și unitatea

reprezintă fundamentul puterii sindicatelor.

Trebuie să conștientizăm cu toții că doar împreună și doar uniți putem să ne facem vocea auzită, să asigurăm libertatea sindicală și respectarea drepturilor și intereselor salariaților, să contribuim la asigurarea unui trai decent și a bunăstării oamenilor muncii, putem face față provocărilor prezentului, putem obține schimbări reale în favoarea lucrătorilor și construi un viitor mai echitabil.

De asemenea, în fața schimbărilor care au loc la nivel global, este important ca sindicatelor din Republica Moldova să rămână unite și implicate activ în procesul de integrare în UE. Este un proces care nu doar că va transforma economia, dar va aduce și schimbări fundamentale în structurile sociale și în relațiile de muncă. Iar noi, sindicatele, trebuie să fim în centrul acestui proces, promovând solidaritatea și garantând că toate persoanele din societatea noastră vor beneficia de avantajele integrării.

Stimați sindicaliști, cu prilejul zilei noastre profesionale, vreau să-mi exprim recunoștința și aprecierea tuturor celor care activează în cadrul sistemului sindical, precum și veteranilor mișcării sindicale, pentru munca neobosită și eforturile constante, pentru inițiativă, implicare, devotament și profesionalism. Vă doresc multă sănătate, putere de muncă, succese în activitate și satisfacția de a cunoaște că vocea dumneavoastră contează!

La Mulți Ani, stimați sindicaliști!

Cu respect și solidaritate,
Igor ZUBCU, președintele CNSM

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Muncă decentă

Sindicaliștii pot aplica pentru granturi destinate promovării egalității de șanse

În contextul promovării egalității de gen și al susținerii ratificării Convenției Organizației Internaționale a Muncii (OIM) nr. 156 privind egalitatea de șanse și de tratament pentru angajații cu responsabilități familiale, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a lansat recent, în parteneriat cu OIM, campania de sensibilizare și schimbare de mentalitate cu genericul „Fii vocea echității la locul de muncă!”.

Acest lucru marchează un pas important în consolidarea angajamentului sindicatelor privind promovarea echității și incluziunii în lumea muncii.

Campania vizează implementarea a 20 de inițiative sindicale locale, dezvoltate și puse în practică de organizațiile sindicale primare, membre ale centrelor sindicale național-ramurale.

Aceste inițiative vor urmări atingerea următoarelor obiective specifice: promovarea egalității de șanse și tratament pentru lucrători și lucrătoare cu responsabilități familiale; combaterea discriminării la angajare și în muncă; crearea de condiții specifice și program flexibil de muncă, fără pierderea drepturilor.

În context, sunt vizați toți lucrătorii – femeii și bărbații – care au responsabilități față de copii aflați la întreținere, față de persoane dependente (vârstnici, membri ai familiei cu dizabilități).

Inițiativele sindicale pot stipula, între altele, negocierea unor prevederi suplimentare în contractele colective (de exemplu: program flexibil de muncă, zile suplimentare la concediu pentru îngrijirea copiilor bolnavi și a persoanelor aflate la îngrijire, formare profesională și/sau adaptare progresivă a programului la întoarcerea din concedii, acordarea de vouchere sau subvenții pentru îngrijirea persoanelor

dependente), precum și crearea unor parteneriate cu serviciile de îngrijire a copiilor ș. a.

Fiecare inițiativă va beneficia de sprijin financiar sub formă de micro-granturi, acordate de CNSM, și va fi mediatizată prin intermediul săptămânalului „Vocea poporului”.

La încheierea activităților, responsabilul de implementare a fiecărei inițiative va prezenta un raport final, care va include: o descriere narativă a activităților desfășurate; un raport financiar detaliat privind utilizarea grantului acordat.

Totodată, se prevede organizarea și desfășurarea a două sesiuni formare de formatori (ToT) cu genericul „Egalitatea de tratament pentru lucrători și lucrătoare cu responsabilități familiale”, în perioada 11-12 iunie curent.

În perioada 25-26 iunie, se vor reuni lideri activi, membre ale structurilor de femei și tineret ale CNSM sau CSNR. Aceștia

ulterior vor avea responsabilitatea de a desfășura activități de informare și instruire pentru membrii de sindicat la nivel de CSNR/OSP.

În cadrul campaniei „Fii vocea echității la locul de muncă!”, vor fi organizate 20 de sesiuni de informare și sensibilizare destinate membrilor de sindicat, cu scopul de a promova egalitatea de gen și drepturile lucrătorilor cu responsabilități familiale.

Obiectivul acestor sesiuni este de a informa cel puțin 600 de membri de sindicat despre standardele internaționale ale muncii privind egalitatea de șanse și de tratament; prevederile Convenției OIM nr. 156 privind lucrătorii și lucrătoarele cu responsabilități familiale; Recomandarea OIM nr. 165, care conține măsuri concrete pentru sprijinirea acestor lucrători și pentru integrarea principiilor echității în politicile și practicile de muncă.

Elena ANTON, șefa Departamentului organizare, educație și informare al CNSM

Instruire

Ideii de proiecte, prezentate la Școala Sindicală a CNSM

A doua sesiune a Școlii Sindicale din Moldova, ediția a XI-a, anul 2025, a avut loc la Institutul Muncii, în perioada 4-6 iunie. Evenimentul a reunit 31 de cursanți, care reprezintă 17 federații sindicale de ramură.

Sesiunea de instruire a fost dedicată parteneriatului social, contractelor colective și individuale de muncă. În context, au fost vizate aspecte privind arta negocierii, informații despre analiza economico-financiară a întreprinderilor, cum pot fi aplanate conflictele de muncă.

În calitate de formatori au fost invitați Sergiu Iurcu și Ana Moldovanu, experți sindicali naționali, consilieri superiori în Departamentul protecție social-economică al CNSM, Victor Talmaci, președintele Federației „SINDICONS”, Maia Levițchi, șefa Departamentului finanțe, contabilitate și asigurări sociale al CNSM, dar și doi juriști – Sergiu Suruceanu, formator sindical național, vicepreședinte al Federației „Sindind-comservice”, și Eugeniu Covrig, șef al Departamentului juridic al CNSM.

Sesiunea s-a încheiat cu dezbateri ale conceptelor de proiecte individuale. Fiecare participant elaborează un proiect individual, iar scopul acestui proiect este de a face legătură

între partea teoretică și cea practică, de a arăta impactul instruirii acestor cursanți pentru organizația sindicală care i-a delegat.

„În perioada aceasta de pauză, din aprilie și până în iunie, cursanții Școlii Sindicale au identificat proiectele, iar acum ne vor informa despre scopul acestor proiecte, efectele pe care le vor produce asupra membrilor de sindicat, de ce anume au ales această temă și nu alta, cum federația de ramură i-a ajutat să identifice această problemă”, a precizat Dorin Suruceanu, director adjunct al Institutului Muncii.

Prima sesiune din cadrul actualei ediții a Școlii Sindicale a avut loc în aprilie anul curent, a doua sesiune a avut loc între 4 și 6 iunie, a treia sesiune va avea loc în septembrie anul curent, iar în octombrie se va desfășura cea de-a patra sesiune de instruire.

Școala Sindicală din Moldova este un proiect educațional care are menirea de a dezvolta abilitățile și cunoștințele liderilor și membrilor de sindicat activi. CNSM a început implementarea Școlii Sindicale din Moldova în anul 2012. Formatul inițial al Școlii a fost preluat de la sindicaliștii din Austria, fiind adaptat la realitățile și necesitățile membrilor de sindicat din R. Moldova.

Daniela MORARI

Rezina

Protecția angajaților, în vizorul sindicaliștilor

Pe 4 iunie curent, în Sala mică a Palatului raional de Cultură „Nicolae Lupov” din Rezina a fost desfășurat un seminar, în cadrul căruia s-a pus accentul pe protecția social-economică a membrilor de sindicat.

Acesta a fost organizat de către CNSM, cu implicarea nemijlocită a reprezentantului în teritoriu, Vera Platon. Evenimentul a întrunit circa 60 de persoane: lideri, activiști și membri de sindicat din toate ramurile sindicale din raion.

În debutul seminarului, Vera Platon a făcut o retrospectivă a rezultatelor înregistrate de către CNSM în prima jumătate a anului privind protecția social-economică a membrilor de sindicat.

Apoi, formatorul Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM, le-a vorbit celor prezenți despre salarizare, impozitul pe venit și prestațiile sociale prin prisma ultimelor modificări legislative. De un interes sporit din partea asistenței s-a bucurat și celălalt aspect, abordat de către Polina Fisticanu – „Sistemul public de pensii din Republica Moldova. Principiile de bază: contributivitate, solidaritate, echitate. Tipuri de pensii reglementate de Legea nr. 156/1998”.

Seminarul s-a încheiat cu o rundă de discuții, tematica acestuia fiind foarte necesară și utilă pentru formabili, după cum a menționat și Valentin Rotari, vicepreședinte al raionului Rezina, prezent la eveniment.

Mesaj de felicitare

Stimați colegi, cu ocazia Zilei profesionale a lucrătorului bancar, sărbătorită la 4 iunie, în numele Biroului Executiv al Federației „SIBA”, vă transmitem sincere felicitări și ne exprimăm recunoștința pentru munca pe care o depuneți cu multă dăruire. Vă dorim să păstrați perseverența, integritatea și să vă bucurați de succesele profesionale. Fie ca serviciile prestate de către instituțiile în care activați să răspundă întotdeauna așteptărilor cetățenilor, iar munca dumneavoastră să fie recunoscută și apreciată la justa valoare.

Oleg ONICI, președintele Federației

Eveniment

Instruire în legislația muncii, organizată de Federația „Sindindcomservice”

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice” a organizat, recent, un seminar de instruire dedicat legislației muncii. Evenimentul a avut loc la Institutul Muncii al CNSM și s-a adresat membrilor de sindicat, juriștilor, specialiștilor în resurse umane din întreprinderile de ramură, precum și tuturor celor interesați de aplicarea corectă a normelor legale în raporturile de muncă.

Seminarul a reunit circa 70 de participanți și a fost moderat de Liuba Mursa, specialist-auditor în resurse umane. Instruirea a fost structurată în sesiuni informative și interactive, în cadrul cărora au fost abordate teme esențiale, precum: reglementările legale privind concediile anuale și cele sociale, calcularea salariului de bază și formele alternative de salarizare, controlul de stat în domeniul muncii și sancțiunile aferente nerespectării legislației.

Participanții au avut ocazia să analizeze exemple practice și să adreseze întrebări concrete în sesiunea de discuții, clarificând

astfel aspecte relevante pentru activitatea lor profesională.

În debutul evenimentului, Ecaterina Manastirski, președinta Federației „Sindindcomservice”, a adresat un mesaj de salut, subliniind importanța instruirii continue în contextul modificărilor frecvente

ale legislației muncii. Totodată, aceasta a amintit despre campania națională lansată de CNSM – „Lucrează legal pentru un viitor asigurat!”, evidențiind că această inițiativă reprezintă un pas important în procesul de formalizare a economiei și de protejare a drepturilor salariaților.

Campania este desfășurată cu sprijinul Organizației Internaționale a Muncii (OIM) și al Secretariatului de Stat pentru Afaceri Economice al Elveției (SECO), având drept scop consolidarea muncii legale și sigure pentru toți angajații din Republica Moldova.

Reuniune

Contract colectiv de muncă actualizat la „Apă-Canal” Anenii Noi

Membrii Organizației sindicale primare din cadrul întreprinderii municipale „Apă-Canal” Anenii Noi s-au reunit în adunarea generală pentru a aproba noul Contract colectiv de muncă al întreprinderii. Evenimentul a reprezentat un moment important pentru consolidarea dialogului social și asigurarea drepturilor salariaților.

În cadrul adunării, au fost discutate subiecte esențiale pentru activitatea sindicală: raportul de activitate al comitetului sindical pentru perioada precedentă, condițiile de muncă, protecția socială și respectarea drepturilor angajaților. Totodată, au fost stabilite prioritățile pentru perioada următoare, precum și reconfirmarea comitetului sindical și a comisiei de cenzori.

La eveniment au participat angajați ai întreprinderii, repre-

zentanți ai administrației și conducerea Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice”.

În deschiderea adunării, Ecaterina Manastirski, președinta Federației, a apreciat implicarea membrilor organizației sindicale: „Ne bucurăm să vedem o echipă implicată, un sindicat activ și un dialog social constructiv între salariați și conducerea întreprinderii „Apă-Canal” Anenii Noi”, a menționat ea.

De asemenea, pe parcursul evenimentului, au fost promovate mesajele și obiectivele campaniei naționale „Lucrează legal pentru un viitor asigurat!”, lansată de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, care îndeamnă la respectarea legislației muncii și protecția salariaților prin forme legale de angajare.

Viitorul societății

O adevărată sărbătoare pentru copii ai sindicaliștilor din FSCRE

Cei mai talentați copii ai membrilor de sindicat din cadrul Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice (FSCRE) au fost premiați pentru creativitatea de care au dat dovadă în cadrul concursului de desen „Drepturile copiilor pentru un viitor asigurat”.

Cu prilejul Zilei Internaționale a copilului, cu recunoștință și cu un sentiment de mândrie, staff-ul FSCRE a fost alături de copiii membrilor de sindicat, învingători ai Concursului de desen „Drepturile copiilor pentru un viitor asigurat” din cadrul organizațiilor sindicale primare.

Tematica Concursului din acest an a provocat copiii salariaților din ramură să adune un număr de 380 de picturi. Toți participanții au redat expresie artistică lucrărilor, reflectând imaginația lor despre drepturile copiilor.

În cadrul festivității de premiere deja la a VIII-a ediție a concursului, Margareta Strestian, președinta FSCRE, a adresat copiilor un mesaj de felicitare. „Copilăria este o comoară și sensul vieții noastre. Alături de voi ne simțim și noi copii. Vă oferim toată dragostea și atenția, ne străduim să facem totul ca voi să creșteți fericiți, inteligenți, sănătoși și, cel mai important, oameni cu demnitate. Vă doresc să fiți sănătoși,

să aveți o vacanță plină de emoții pozitive alături de părinți și bunici în liniște și pace”, a declarat Margareta Strestian.

Învingătorii Concursului, după categorii de vârstă, le-au fost înmănat diplome și cadouri.

La categoria de vârstă 7-10 ani:

Locul I – Bogdan Baltag, organizația sindicală primară (OSP) a angajaților „Ștefan Vodă - Gaz”;

Locul II – Lavinia Bocan, OSP de la SRL „Chișinău-Gaz”;

Locul III – Daria Cambur, OSP de la SRL „Gagauz-Gaz”.

La categoria de vârstă 11-13 ani:

Locul I – Pavel Chirov, OSP de la „Moldovatransgaz”;

Locul II – Lavinia Mistrean, OSP de la SRL „Vest-moldtranzgaz”;

Locul III – Alina Godorogea, OSP de la SRL „Ialoveni-Gaz”.

La categoria de vârstă 14-16 ani:

Locul I – Nazarii Masleac, OSP de la SRL „Bălți-Gaz”;

Locul II – Mihail Vilcu, OSP de la SRL „Ungheni-Gaz”;

Locul III – Elena Jarova, OSP de la SRL „Edineț-Gaz”.

»CONSULTAȚII

6

Economistul

Plată egală pentru muncă de valoare egală, un principiu esențial

Sunt angajată la o funcție care anterior a fost ocupată de un bărbat. Nu demult am aflat că bărbatul primea un salariu cu mult mai mare decât al meu. M-am adresat la direcția resurselor umane să află ce salariu primea bărbatul, dar mi s-a răspuns că salariul este confidențial și bărbatul a negociat cu patronul salariul său. Cum așa, pentru aceeași funcție, cu aceeași responsabilitate se stabilește salariul diferit? Poate eu am mai mari competențe ca el. Ce prevede legislația națională și internațională în acest sens? Poate prin armonizarea legislației noastre cu cea europeană se va schimba ceva. Ce fac sindicatele la acest subiect?

Galina Ciobanu, Hâncești

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Principiul plată egală pentru muncă egală sau pentru muncă de valoare egală între femei și bărbați este consacrat în dreptul internațional, cum ar fi:

- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 23 alin.(1) (2009);
- Convenția nr. 100 a Organizației Internaționale a Muncii (1951) privind egalitatea de remunerare a mării de lucru masculine și a mării de lucru feminine, pentru o muncă de valoare egală, apropos, ratificată de Republica Moldova la 1 octombrie 1999, în vigoare din 23.03.2001 ș. a.

Prin semnarea Acordului de asociere UE – Republica Moldova (iunie 2014), ratificat și intrat în vigoare la 1 iulie 2016, Republica Moldova s-a angajat în armonizarea legislației naționale cu legislația UE în domeniul ocupării forței de muncă, al politicii sociale și egalității de șanse.

Aceste obiective sunt detaliate în Acord, inclusiv asigurarea transparenței în legislația națională a Directivei 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de muncă și de încadrare în câmpul muncii.

În pofida angajamentelor asumate, cadrul legal național încă nu prevede măsuri de asigurare a transparenței salariale individuale. Conform art. 128 din Codul muncii, salariul este confidențial. Articolele 91-94 din Codul muncii statuează condițiile de protecție a datelor personale ale salariatului, din care derivă cu claritate regimul de confidențialitate a acestor date. Angajatorul este obligat să nu comunice unor terți datele personale ale salariatului fără acordul scris al acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege (art. 92 lit. a) din Codul muncii). În plus, articolul 37 din Legea salarizării nr. 847/2002 prevede că informația despre salariu se dezlăuie doar cu acordul sau

la solicitarea angajatului, precum și în cazurile prevăzute de lege.

Prin legea 107/2022, în Republica Moldova, principiul „muncă egală de valoare egală” este suplinit cu noi prevederi, atât în Codul muncii, cât și în Legea salarizării 847/2002, astfel făcându-se un pas înainte în armonizarea legislației cu rigorile UE.

Codul muncii definește:

„Muncă egală – muncă prestată în cadrul aceluiași funcții, conform aceluiași cerințe educaționale, profesionale și în materie de formare, competențe (abilități), efort, răspundere, activitate desfășurată, natura sarcinilor implicate și condiții de muncă;

muncă de valoare egală – muncă prestată în cadrul funcțiilor sau pozițiilor diferite, dar care este considerată de valoare egală în baza aceluiași cerințe educaționale, profesionale și în materie de formare, competențe (abilități), efort, răspundere, activitate desfășurată, natura sarcinilor implicate și condiții de muncă”.

Deja angajatorul este obligat să asigure egalitatea de remunerare între salariații de sex masculin și cei de sex feminin pentru o muncă egală sau o muncă de valoare egală.

Pentru a evalua dacă salariații prestează o muncă de valoare egală, angajatorul va lua în considerare aspectele de muncă ale salariatului, printre care:

- a) gradul de răspundere;
- b) nivelul de calificare și experiență;
- c) efortul și natura sarcinilor implicate;
- d) condițiile de muncă.

Angajatorii întreprinderilor mijlocii și mari sunt obligați să informeze periodic, dar nu mai rar decât o dată pe an (cel târziu în primul semestru al anului urmă-

tor celui de gestiune), salariații și/sau reprezentanții lor cu privire la diferența de gen de salarizare pe categorii de salariați și de funcții.

Angajatorul trebuie să pună la dispoziția salariaților, într-un mod ușor accesibil, informația privind criteriile utilizate pentru sistemul de evaluare și clasificare a funcțiilor pentru stabilirea nivelurilor de salarizare, aplicat în unitate.

Legea Salarizării mai stabilește că sistemul de evaluare și clasificare a funcțiilor pentru stabilirea nivelurilor de salarizare trebuie să excludă discriminarea pe criterii de sex și să asigure că salariații care prestează muncă egală și muncă de valoare egală nu au diferențe de salarizare nejustificate.

În cazul în care diferențele de gen de salarizare depășesc 5%, iar aceste diferențe nu pot fi justificate de factori obiectivi și neutri din punctul de vedere al genului, angajatorul trebuie să remedieze situația.

Totuși, conform legislației în vigoare, angajatorul nu are voie să comunice terților informații despre salariul unui anumit angajat, dar poate comunica informații despre niveluri salariale, pe categorii de salariați, fără identificarea salariaților respectivi.

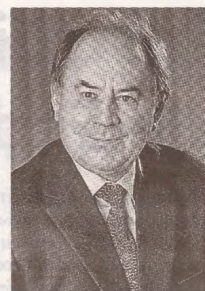
Inspectoratul de Stat al Muncii și Consiliul pentru egalitate au dreptul de a solicita angajatorului clarificări și detalii suplimentare cu privire la diferența de gen de salarizare, inclusiv explicații privind orice diferențe de salarizare între femei și bărbați care nu sunt justificate de factori obiectivi.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova subliniază necesitatea implementării de urgență a Legii nr. 107/2022 și pledează pentru adoptarea unei metodologii care să asigure remunerarea egală a bărbaților și femeilor pentru muncă egală sau muncă de valoare egală. Această metodologie ar trebui să fie accesibilă și ușor de implementat de către agenții economici, alături de măsuri pentru abilitarea economică a fetelor și femeilor. În septembrie 2024, CNSM a primit un proiect de Sistem de evaluare și clasificare a funcțiilor pentru a asigura plata egală, care urma să fie aprobat printr-un Ordin al Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Cu toate acestea, Ordinul nu a fost încă aprobat sau publicat pentru a fi utilizat de agenții economici.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Angajarea cu timp de muncă parțial și durata concediului de odihnă

? La întoarcerea mea din concediul de odihnă, angajatorul mi-a spus că trebuie să restitui în contabilitatea unității o parte din indemnizația de concediu plătită în plus, pe motivul că, la calcularea concediului, nu s-a luat în considerare faptul că sunt angajat cu timp de muncă parțial. Vă rog să ne explicați ce presupune calcularea duratei concediului de odihnă și dacă durata acestuia depinde sau nu de angajarea cu timp de muncă parțial? În ce cazuri angajatorul poate să dispună rețineri din salariu?

Nicolae Ganea, Strășeni

Calcularea duratei concediului de odihnă anual presupune stabilirea numărului de zile calendaristice de concediu la care are dreptul un salariat într-un an calendaristic. Aceasta se face ținând cont de mai mulți factori, conform legislației muncii.

În acest sens, alin. (1) al art. 113 din Codul muncii (cu referire la durata concediului de odihnă anual) stabilește că tuturor salariaților li se acordă anual un concediu de odihnă plătit, cu o durată minimă de 28 de zile calendaristice, cu excepția zilelor de sărbătoare nelucrate.

Pentru salariații din unele ramuri ale economiei naționale (învățământ, ocrotirea sănătății, serviciul public etc.), prin lege organică, se poate stabili o altă durată a concediului de odihnă anual (calculată în zile calendaristice).

Unele categorii de salariați pot beneficia de un concediu cu o durată mai mare, în funcție de prevederile contractului colectiv de muncă, contractul individual de muncă sau de regulamentul intern al unității, dacă este elaborat și aprobat de angajator și conține astfel de reglementări.

” Nu se admite tratamentul mai puțin favorabil al salariaților cu timp de muncă parțial în raport cu salariații cu normă întreagă

În cazul activității cu timp de muncă parțial, alin. (1) al art. 97 prim din Codul muncii dispune că nu se admite tratamentul mai puțin favorabil al salariaților cu timp de muncă parțial în raport cu salariații cu normă întreagă care prestează o muncă echivalentă la aceeași unitate dacă un asemenea tratament se bazează exclusiv pe durata timpului de muncă zilnic sau săptămânal și nu are o justificare obiectivă.

În acest context, alin. (2) al articolului prenotat concretizează că activitatea în condițiile timpului de muncă parțial nu implică limitarea drepturilor salariaților privind calcularea vechimii în muncă, a stagiului de cotizare (cu excepțiile prevăzute de lege), privind durata concediului de odihnă anual sau limitarea altor drepturi de muncă. Cu alte cuvinte, salariații angajați cu timp de muncă parțial au aceleași drepturi, inclusiv la calcularea duratei concediului de odihnă anual plătit ca și salariații angajați cu normă întreagă.

Mai mult, perioadele de activitate sau asimilate activității considerate vechime în muncă ce dă dreptul la concediu sunt stabilite prin art. 114 alin. (1) din Codul muncii, care prevede inclusiv: a) timpul când salariatul a lucrat efectiv; b) timpul când salariatul nu a lucrat de fapt, dar i s-a menținut locul de muncă (funcția) și salariul mediu integral sau parțial; c) timpul absenței forțate de la lucru – în cazul eliberării nelegitime din serviciu sau al transferului nelegitim la o altă muncă și al restabilirii ulterioare la locul de muncă etc.

În ceea ce privește reținerile din salariu, acestea pot fi făcute doar în cazurile și în condițiile prevăzute la art. 148 din Codul muncii (pentru restituirea avansului eliberat în contul salariatului; pentru restituirea sumelor plătite în plus în urma unor greșeli de calcul; pentru repararea prejudiciului material cauzat unității din vina salariatului și altele, indicate în articolul prenotat).

Prin urmare, în cazul dumneavoastră, angajatorul nu are nici un temei juridic pentru a reduce durata concediului de odihnă anual sau a dispune rețineri din salariu pe motivul că la calcularea indemnizației de concediu nu s-a luat în considerare faptul că sunteți angajat cu timp de muncă parțial.

Forum

Sindicatul „Viitorul” a desfășurat cel de-al VI-lea Congres

Pe 4 iunie, a avut loc cel de-al VI-lea Congres al Sindicatului „Viitorul”, care face parte din Federația Sindicatelor din Moldova „SINDEX”. Evenimentul a reunit 52 de delegați din cele opt asociații sindicale municipale și raionale afiliate: Bălți, Comrat, Dondușeni, Edineț, Ocnița, Rezina, Ungheni și Vulcănești.

Delegații la congres au aprobat activitatea sindicatului din ultimii ani, au trasat obiectivele pentru viitor și au ales noua conducere a sindicatului. În funcția de președinte al sindicatului „Viitorul” a fost reales Mihail Lașcu.

Sărăcie

Fiecare a patra familie din Republica Moldova are o situație materială precară

În anul 2024, unul din patru cetățeni ai Republicii Moldova a trăit în sărăcie multidimensională – un tip de sărăcie care nu ține doar de bani, ci și de lipsuri esențiale în viața de zi cu zi, cum ar fi accesul la sănătate, educație, condiții decente de trai și un loc de muncă stabil. În paralel, o treime dintre moldoveni sunt considerați săraci din punct de vedere monetar, având cheltuieli sub minimul de existență.

Biroul Național de Statistică (BNS) a realizat un studiu privind sărăcia multidimensională în Republica Moldova. O gospodărie este considerată săracă multidimensional dacă se confruntă cu cel puțin 35% din aceste elemente. Este vorba de familiile care nu-și permit să cheltuiască decât puțin peste o sută de lei pe zi sau 3500 de lei pe lună. Nivelul sărăciei a fost măsurat de BNS, iar singura veste bună este că, totuși, numărul persoanelor cu venituri reduse este în descreștere.

Biroul Național de Statistică atestă o diferență enormă între veniturile celor care locuiesc și muncesc în capitală față de cei din sate. Oamenii de la țară au de trei ori mai puțini bani decât cei de la oraș. Deși muncesc mult, nu o fac neapărat pentru bani, ci mai degrabă pentru a-și crea provizii, în timp ce moldovenii de la oraș lucrează pentru bani, ca să-și umple frigiderul. Cei de la țară au de suferit și din cauza calității vieții.

„Din populația săracă multidimensională, din cele 25,6%, 12% din cetățeni nu sunt săraci monetar. Adică, aici ar putea să fie gospodăria în mediul rural, care nu este conectată la rețelele de canalizare, apeduct sau utilizează în calitate de combustibil cărbune sau lemn și, în cazul acesta, indiferent de veniturile pe care le are

familia, din punct de vedere al sărăciei, această gospodărie va face parte din cele sărace multidimensionale. 13,5% din populația Republicii Moldova, considerată cea mai vulnerabilă, suferă atât din cauza lipsei unui venit suficient pentru un trai decent, cât și din cauza condițiilor grele de viață. Noi avem acces la servicii medicale cu o valoare de sub un procent și, de asemenea, șomajul este un alt indicator al sărăciei”, a menționat Oleg Cara, directorul BNS.

Oamenii de la sate, cei mai vulnerabili

„În mod constant, peste tot în lume, ratele sărăciei sunt mult peste cele urbane și cele naționale. Populația rurală, tradițional, este mult mai vulnerabilă și atunci când se produc procese care afectează nivelul de trai, să știi că în primul rând și cel mai profund, mereu sunt afectați cei mai vulnerabili. Persoanele în vârstă, copiii, familiile monoparentale, populațiile mai sărace din start”, este de părere Vasile Cantarji, sociolog CBS-AXA.

În anul 2024, cele mai ridicate rate de deprivare în rândul

populației sărace multidimensionale au fost înregistrate pentru indicatorii: sanitație (23,3%), combustibili poluanți (21,9%) și lipsa asigurării medicale (21,4%). La polul opus, cele mai reduse niveluri de deprivare a gospodăriilor vizează șomajul (3,9%) și accesul la servicii medicale (0,6%).

Prin urmare, 23,3% dintre persoanele sărace multidimensionale trăiesc în gospodării ale căror locuințe nu sunt branșate la sistemul public de canalizare; 21,9% – în gospodării care, pentru încălzirea locuinței, utilizează combustibili poluanți (lemn, cărbune, petrol), iar 21,4% – în gospodării în care cel puțin un membru de familie nu deține asigurare medicală.

Potrivit studiului realizat anul trecut de Fondul Monetar Internațional, Republica Moldova se clasează pe locul 94 din cele 190 de țări incluse în topul celor mai sărace țări din lume. Raportată la populație, valoarea produselor și serviciilor produse pe cap de locuitor sunt de 17.900 de dolari, o cifră comparabilă cu Ucraina, măcinată de război. România are un PIB pe cap de locuitor de aproape trei ori mai mare.

Galina MUNTEANU

Mens sana in corpore sano

Silvicultorii au disputat trofeele Spartachiadei anuale

Federația Sindicatelor din Silvicultură „Sindsilva”, împreună cu Agenția „Moldsilva”, a organizat ediția a XXIV-a a Spartachiadei lucrătorilor din ramura silvică, competiții care au fost găzduite de Casa de odihnă „Camping” din Vadul lui Vodă.

Startul acestor dueluri sportive au aliniat circa 400 de participanți, membri de sindicat din 25 de entități silvice teritoriale din cadrul Agenției „Moldsilva”, care și-au demonstrat performanțele sportive la tenis de masă (masculin și feminin), luptă cu odgonul, șah, darts, volei masculin și feminin, minifotbal și proba „La start cu familia”.

La ceremonia de deschidere au participat directorul Agenției „Moldsilva”, Victor Durbală, președintele Federației „Sindsilva”, Gheorghe Grubii, președintele CNSM, Igor Zubcu, primarul orașului Vadul lui Vodă, Iurie Onofriiuc, precum și directorii întreprinderilor silvice din subordinea Agenției „Moldsilva”. De la tribuna oficială s-a menționat importanța unui astfel de eveniment cultural-sportiv, care e ghidat de un spirit competitiv între colegii de breaslă și este și o punte benefică de comunicare și de consolidare a solidarității sindicale.

La finalul perioadei rezervate competițiilor, Colegiul de arbitri a consenmat următoarele rezultate la probele sportive:

Minifotbal

1. IS Chișinău, 2. IS Hâncești-Silva, 3. IS Glodeni

Volei masculin

1. IS Silva Sud, Cahul, 2. IS Hâncești - Silva, 3. ISC Strășeni

Volei feminin

1. ISC Strășeni, 2. IS Hâncești - Silva, 3. Agenția „Moldsilva”

Tenis de masă, bărbăți

1. IS Călărași, 2. IS Glodeni, 3. IS Soroca

Tenis de masă, femei

1. IS Nisporeni - Silva, 2. Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS), 3. ISC Cimișlia

Luptă cu odgonul

1. IS Hâncești - Silva, 2. IS Chișinău, 3. IS Tighina

Darts

1. ISC Strășeni, 2. RN Prutul de Jos, 3. IS Călărași

Șah

1. IS Glodeni, 2. IS Nisporeni - Silva, 3. ISC Cimișlia

La start cu familia

1. IS Călărași, 2. IS Glodeni, 3. IS Strășeni

Astfel, clasamentul general se prezintă după cum urmează:

1. IS Hâncești - Silva - 164 de puncte
2. IS Nisporeni - Silva - 141 de puncte
3. IS Călărași - 127 de puncte

Umor pentru sindicaliști deștepți

Pariul de la un bar din Oklahoma

Un american intră într-un bar din Oklahoma, unde stăteau la mese vreo douăzeci de mușterii care și beau liniștiți berea. Acesta proaspăt intrat face un anunț: cine bea 10 beri una după alta pe nerăsuflăte, câștigă de la mine 500 de dolari. Toți îl privesc mirați și tac, dar unul dintre ei se ridică de la masă, îl pironeste ostentativ pe cel cu pariul și iese. Revine peste vreo cinci minute și îl întreabă: „Mai este valabilă oferta cu 500 de dolari?”. „Yes, sir!”

Cowboy-ul se apropie de tejghea, barmanul îi umple 10 halbe de bere, pe care cel dintâi le dă peste cap fără să clipească. Cel cu pariul nu are încotro, înțelegerea e înțelegere, scoate 500 de dolari, îi dă câștigătorului și îl întreabă: „Domnule, sunt curios: de ce ai ieșit și ai lipsit câteva minute înainte de asta?”.

Acesta îi răspunde: „Am fost la barul de peste drum și am băut zece beri, să văd dacă pot face față...”.

Roadele învățării neologismelor

– Ioane, unde te duci așa de inopinat, circumspect și reflexiv?

– Bă Gheorghe, la toaletă mă ducem, dar acum, mă duc după un dicționar.

Neînțelegere din cauza limbii

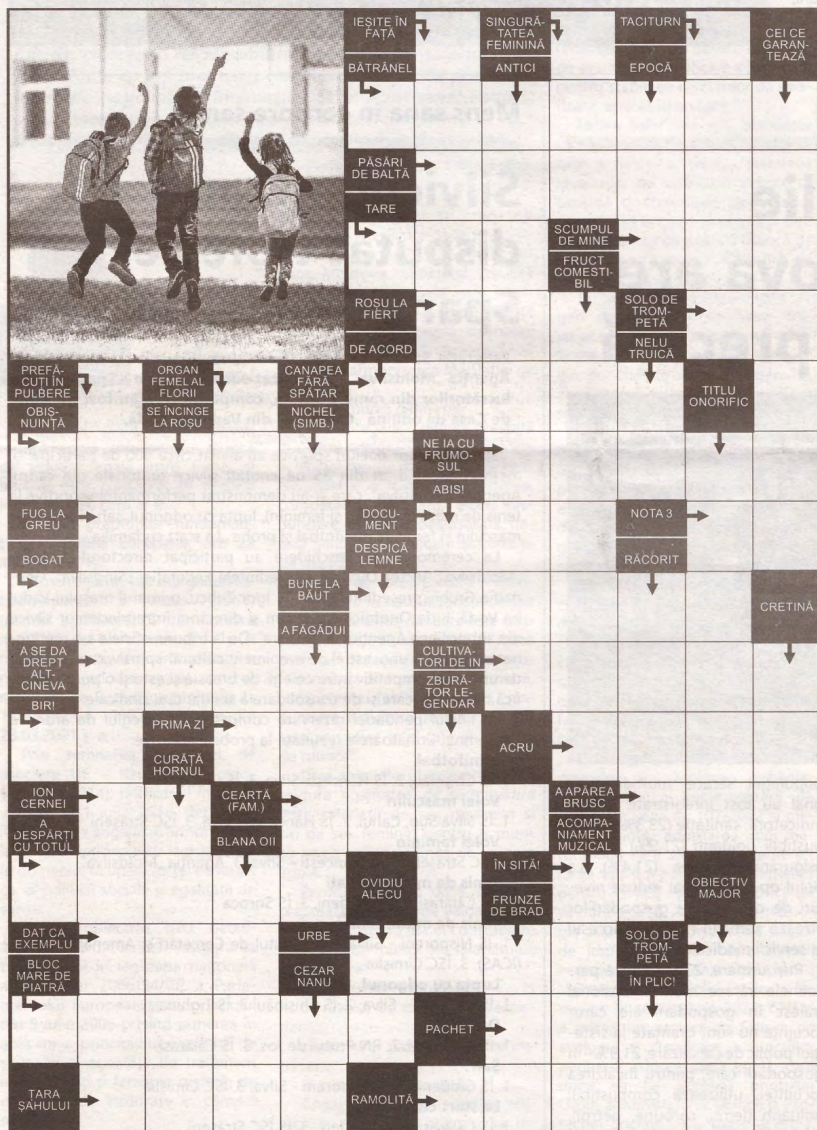
Doi tractoriști scot pâine, slănină, bat o ceapă de roata de la tractor și se pun să mănânce.

Vine șeful turbat de nervi și îi întreabă:

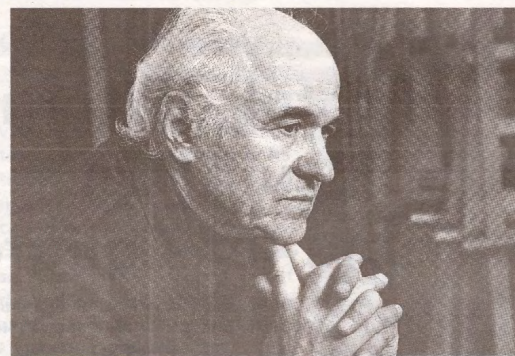
– Voi de ce nu semănați?!

Unul dintre ei, nedumerit, răspunde:

– Păi... noi nu suntem frați!

Dezlegarea integralei din numărul trecut: N-B-C-SUPARAT-LATINA-AMU-DAC-ANI-RT-V-G-VI-OE-I-DECOLARE-NUC-CALARETI-RA-VISA-ACI-AM-NANA-UCIGAS-SI-ITAN-NASA-O-I-ACOLO-IN-LENES-SETE-I-LI-ARCA-LOT-SEMETI-CEARA-VALETI-INAR.

Doliu național

Eugen Doga a trecut în eternitate

Pe 3 iunie curent, lumea muzicii a pierdut o stea. Eugen Doga, compozitorul care a transformat sunetele în emoții pure, s-a stins din viață la vârsta de 88 de ani, în Chișinău. A plecat într-o lume grăbită, în care armonia pare adesea înlocuită de zgomot. Eugen Doga a rămas un apostol al frumuseții, un compozitor care a transformat suferința, dorul și dragostea acestui neam în simfonii nemuritoare.

Născut la 1 martie 1937 în satul Mocra, raionul Râbnita, Doga a studiat la Școala de Muzică „Ștefan Neaga”, la Conservatorul de Stat „Gavriil Musicescu” din Chișinău. De-a lungul unei cariere impresionante de peste șase decenii, a compus muzică pentru peste 200 de filme, balet, opere, lucrări simfonice și corale, lăsând o amprentă inconfundabilă în cultura Moldovei.

Printre cele mai cunoscute creații ale sale se numără valsul din filmul „Gingașa și tandra mea fiară”, considerat de UNESCO drept una dintre cele patru capodopere muzicale ale secolului XX. Această piesă a fost interpretată pe scene din întreaga lume, inclusiv la ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice din 1980.

Eugen Doga a fost distins cu numeroase premii și titluri onorifice, printre care „Artist al Poporului” în URSS și în Republica Moldova, „Ordinul Republicii”, „Ordinul Steaua României” și „Ordinul Pentru Merite în Fața Patriei” din Rusia. Când a împlinit 80 de ani, în 2017, a fost declarat „Anul Eugen Doga” în Republica Moldova, iar o stradă pietonală din Chișinău îi poartă numele.

Pe lângă activitatea sa componistică, Doga a fost un fervent susținător al valorilor culturale românești și europene, sprijinind tinerii muzicieni și promovând unitatea culturală între Republica Moldova și România.

Moartea sa lasă un gol imens în inimile celor care l-au cunoscut și i-au admirat muzica. Așa cum a transmis Ministerul Culturii din Republica Moldova, „Eugen Doga a plecat să compună muzică pentru îngeri”.

Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, a decretat ziua funeraliilor drept zi de doliu național. Maia Sandu a transmis și un mesaj de condoleanțe familiei îndurerate și tuturor celor care l-au iubit și i-au apreciat creația. „Moldova a fost mai frumoasă și mai bogată datorită lui Eugen Doga. Ne-am luat rămas-bun cu durere, dar și cu recunoștință. Sincere condoleanțe familiei și întregului popor, care l-au iubit și îl vor purta mereu în inimă”, a menționat sefa statului.

Maestrul Eugen Doga rămâne o figură emblematică a muzicii, iar moștenirea sa artistică va continua să inspire generații întregi. Acum, când tăcerea l-a cuprins, rămân ecourile creației sale, fragmente de lumină într-un timp tot mai întunecat. Eugen Doga a devenit etern în ceea ce lasă în urmă: un neam care, ascultându-i muzica, se va regăsi mereu pe sine.

Mii de oameni au venit joi la Palatul Național „Nicolae Sulac” pentru a-și lua rămas bun de la compozitor și a-i aduce un pios omagiu celui care a fost Eugen Doga.

Adio, maestre!

VOCEA
POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera înregistrării
de stat, numărul de înregistrare:
1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu poștal
din RM sau direct
în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Contabil-șef:
Elena BUGA

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARI

Redactor-traducător:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Olean.